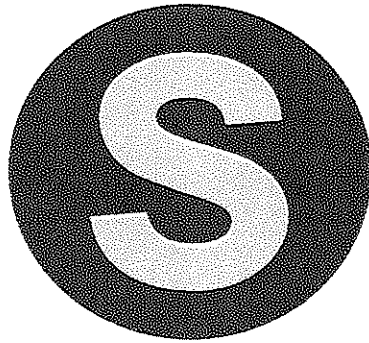

Strætó

Ársreikningur
2024

Strætó bs.
kt. 500501-3160
Hesthás 14
110 Reykjavík

Strætó

Ársreikningur 2024

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra.....	2-6
Aritun óháðs endurskoðanda.....	7-8
Rekstrarreikningur.....	9
Efnahagsreikningur.....	10-11
Sjóðstreymisyfirlit.....	12
Skýringar.....	13-19
Óendurskoðað fylgiskjal	
Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar	20-24

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Strætó bs. er í eigu sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu og nágrenni, sem annast almenningssamgöngur á svæðinu. Endurskoðaður ársreikningur Strætó bs. fyrir árið 2024 er gerður í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga. Í ársreikningi er gerð grein fyrir reikningskilaaðferðum.

Eigendur og stjórn

Eigendur byggðasamlagsins eru sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu:

Reykjavíkurborg	60.3%
Kópavogsbær	14.6%
Hafnarfjarðarbær	12.5%
Garðabær	6.24%
Mosfellsbær	4.07%
Seltjarnarnesbær	2.29%

Kynjahlutfall er í samræmi við lagakröfur sem segja að fyrirtæki með fleiri en 50 starfsmenn skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn félagsins sé ekki lægra en 40%.

Rekstur ársins 2024

Rekstrarniðurstaða Strætó bs. batnaði verulega á árinu 2024, þar sem félagið skilaði 204 m.kr. hagnaði samanborið við 374 milljón króna tap árið áður. Helstu ástæður eru auknar rekstrartekjur, sem hækkuðu um 774 m.kr., aðallega vegna hærri framlaga frá eignaraðilum (+389 m.kr.) og hækkunar fargjalda (+138 m.kr.). Gjaldskrá var hækkuð að meðaltali um 3,5% um mitt ár 2024, sem hafði jákvæð áhrif á tekjur félagsins. Þrátt fyrir þessa hækkun voru fargjaldatekjur samt sem áður 170 milljónum krónum undir áætlun, sem bendir til þess að ákveðnu þaki hafi verið náð í verðlagningu fargjalda. Hækkunin skilaði ekki þeirri tekjuaukningu sem gert var ráð fyrir, meðal annars vegna breytinga í kauphegðun neytenda.

Rekstrargjöld hækkuðu um 262 m.kr., að mestu leyti vegna hækkunar á kostnaði við rekstur vagna og aðkeyptan akstur (+389 m.kr.) í kjölfar nýs útboðs sem tók gildi í ágúst 2024. Með nýju útboði var jafnframt gerð krafa um að vagnafloti akstursaðila verði kolefnislaus í lok árs 2029, í takt við markmið Strætó um kolefnislausan flota árið 2030. Á móti vó lækkun launakostnaðar (-229 m.kr.) og annars rekstrarkostnaðar (-91 m.kr.), sem skýrist að mestu af óreglulegum gjaldfærslum sem færðar voru í ársreikningi 2023. Þar vegur þyngst endanleg niðurstaða dómsmáls frá 2010, sem féll í Landsrétti í lok árs 2023. Einnig var gerð óregluleg gjaldfærsla vegna tryggingafræðilegs endurmats frá Brú lífeyrissjóði (sjá nánar skýringu: 30).

Þrátt fyrir þessar jákvæðu breytingar er aldur vagna Strætó of há, sem veldur auknum rekstrarkostnaði og hefur áhrif á bæði öryggi og stöðugleika í þjónustu. Til að bregðast við þessu hefur Strætó meðal annars tekið vagna á leigu. Á árinu bættust við tveir nýir rafmagnsvagnar, sem styður við markmið Strætó um kolefnislausan flota árið 2030. Með þessum viðbótum eru nú um 20% af vagnaflotanum knúnir umhverfisvænum orkugjöfum, sem er mikilvægt skref í átt að umhverfisvænni almenningssamgöngum.

Meðalfjöldi stöðugilda hjá Strætó var 236 á árinu 2024 (2023: 239 stöðugildi).

Fjárhagsstaða

Heildareignir Strætó námu 3.052 m.kr. í árslok 2024 samanborið við 3.211 m.kr. árið 2023. Veltufjármunir lækkuðu og lausafjárstaðan verður áfram í forgangi. Þrátt fyrir batnandi fjárhagsstöðu hefur viðhald og endurnýjun vagna áfram áhrif á rekstrarkostnað. Til að tryggja stöðugleika í þjónustu og draga úr óvæntum kostnaði er mikilvægt að halda áfram markvissri fjárfestingu í endurnýjun flotans í samræmi við stefnu Strætó bs. um sjálfbæran rekstur. Þrátt fyrir batnandi fjárhagsstöðu er áfram mikilvægt að fylgjast með tekjustreymi og rekstrarkostnaði, sérstaklega í ljósi hækkandi aðkeypts aksturs og breytinga í kauphegðun neytenda.

Helstu þættir í starfsemi Strætó 2024

Seinni hluta árs 2024 innleiddi Strætó tvær nýjar greiðslulausnir til að einfalda og bæta greiðsluferlið fyrir farþega: snertilausar greiðslur og Kapp greiðsluþak. Með þessari breytingu geta farþegar nú greitt fullorðingsgjald með snjallkortum, farsímum og snjallúrum sem styðja snertilausar greiðslur, án þess að þurfa að nota Klapp-appið eða -kort. Kapp greiðsluþak, tryggir að farþegar greiði aldrei hærra gjald en sem nemur þremur ferðum á sólarhring eða níu ferðir á viku með fullorðingsmiða. Þannig er tryggt að notendur njóti hagkvæmstu fargjaldanna. Innleiðing snertilausra greiðslna er liður í áframhaldandi stafrænum umbreytingum Strætó og stuðlar að nútímalegri og skilvirkari almenningssamgöngum.

Á árinu 2024 hrinti Strætó af stað markaðsáttakinu „Vilt þú prófa Strætó frítt?“, sem var sérstaklega ætlað ungu fólki á aldrinum 18–25 ára sem ekki voru virkir notendur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu. Markmiðið var að hvetja fleiri til að nýta sér almenningssamgöngur og auka vitund um kosti Strætó sem hagkvæman og umhverfisvænan ferðamáta. Átakið vakti jákvæð viðbrögð og var liður í stefnu Strætó um að laða að nýja notendur, auka hlutdeild almenningssamgangna og stuðla að sjálfbærum samgöngulausnum á höfuðborgarsvæðinu.

Undanfarin þrjú ár hefur Strætó tekið þátt í evrópsku fræðslu- og starfsþróunarverkefni með það markmið að þróa fræðsluefni fyrir starfsfólk almenningssamgangna. Strætó hlaut styrk til að halda áfram vinnu við verkefnið og leiðir það nú sjálft. Verkefnið byggir á grunni Erasmus+ verkefnisins frá 2020, þar sem sýndarveruleiki var nýttur til að þjálfa starfsfólk í að bregðast við krefjandi aðstæðum. Nú verður þróaður tölvuleikur sem styður við sýndarveruleikaefnið, með áherslu á fjölbreytileika og inngildingu.

Megináhætta og óvissuþættir

Strætó bs. hefur innleitt heildstæða áhættustýringu sem felur í sér greiningu, mat og viðbrögð við helstu áhættuþáttum í starfsemi. Unnið er að formlegri áhættustefnu sem skilgreinir áhættuþol og áhættuvilja félagsins með það að markmiði að draga úr óvissu, auka öryggi og tryggja áreiðanlegan rekstur.

Helstu áhættuþættir tengjast rekstri, fjármálum og ytri aðstæðum. Fjárhagsleg áhætta felur í sér sveiflur í tekjum, breytingar á opinberum framlögum og óvæntar kostnaðarhækkningar. Rekstrarleg áhætta snýr að truflunum í þjónustu, tæknilegum örðugleikum og skorti á starfsfólki. Löggjafar- og reglugerðaráhætta getur kallað á breytingar í rekstri vegna nýrra krafa um öryggi og umhverfismál. Markaðsáhætta tengist breyttum ferðavenjum og samkeppni frá öðrum samgöngumátum, en orku- og umhverfisáhætta felur í sér hækkandi orkuverð og aðgengi að vistvænum orkugjöfum.

Strætó leggur áherslu á reglulegt mat á þessum þáttum og mótun aðgerða til að draga úr neikvæðum áhrifum þeirra. Með skýrri áhættustýringu og innra eftirliti er tryggt að félagið geti mætt áskorunum og stuðlað að skilvirkum, öruggum og sjálfbærum almenningssamgöngum.

Rekstur Strætó er að stórum hluta háður framlögum frá sveitarfélögum, sem geta verið breytileg eftir fjárhagsstöðu og forgangs röðun hverju sinni. Óvissa um fjárveitingar getur haft áhrif á þjónustustig og getu félagsins til að viðhalda eða þróa almenningssamgöngur til framtíðar.

Aðlögun leiðakerfisins að Borgarlínunni er stórt verkefni sem mun hafa veruleg áhrif á starfsemi. Markmiðið er að bæta almenningssamgöngur og auka notendavænleika, en breytingarnar gætu tímabundið haft áhrif á núverandi farþega og krafist viðbótarúrræða til að tryggja samfellda þjónustu á meðan umbreytingin fer fram.

Hækkandi rekstrarkostnaður, meðal annars vegna launahækkana, viðhalds og orkuverðs, skapar áskoranir fyrir fjárhagsstöðu félagsins. Þessar kostnaðarbreytingar geta haft áhrif á getu Strætó til að viðhalda þjónustustigi og fjárfesta í nauðsynlegum innviðum.

Strætó vinnur að því að draga úr kolefnislosun í samræmi við stefnu stjórnvalda, en fjármögnun til að ná því markmiði hefur ekki verið að fullu tryggð.

Áhrif ytra umhverfis á starfsemi Strætó

Rafvæðing og innleiðing umhverfisvænni vagna er lykilþáttur í langtímastefnu Strætó. Þessi þróun krefst umtalsverðrar fjárfestingar í nýjum vögnum og uppbyggingar á nauðsynlegum hleðsluinnviðum til að tryggja skilvirkan og öruggan rekstur. Orkuframboð og afhendingargeta rafmagns verða lykilþættir, þar sem aðgengi að nægjanlegri raforku er forsenda fyrir öruggum og skilvirkum orkuskiptum. Samvinna við opinbera aðila, dreifiveitur og sveitarfélög er nauðsynleg til að tryggja að raforkuferfið styðji við innleiðingu rafvagna án þess að skerða afhendingaröryggi á öðrum sviðum.

Til lengri tíma mun rafvæðing Strætó draga úr rekstrarkostnaði með lægri eldsneytiskostnaði og minni viðhaldsþörf. Aftur á móti fylgja henni áskoranir, svo sem háar stofnfjárfestingar, aukið álag á rafdreifikerfið og þörf fyrir sveigjanlegt rekstrarfyrirkomulag vegna hleðslutíma.

Aukin umferð á höfuðborgarsvæðinu hefur haft veruleg áhrif á þjónustu Strætó, sérstaklega á háannatímum, þar sem seinkanir hafa orðið tíðari og ferðatími lengst. Helstu áhrifaþættir eru fjölgun ökutækja, lækkun hámarkshraða og takmarkaður forgangur strætisvagna í umferðinni. Til lengri tíma litið mun uppbygging Borgarlínunnar gegna lykilhlutverki í því að bæta skilvirkni almenningssamgangna. Með nýjum sérakreinum, forgangi í umferð og betri tengingu milli samgöngumáta verður ferðatími almenningssamgangna styttri og áreiðanleiki þeirra meiri. Uppbyggingin mun stuðla að því að gera almenningssamgöngur samkeppnishæfari valkost við einkabílinn og styðja við sjálfbærar samgöngulausnir til framtíðar.

Rekstrarhæfi

Rekstur félagsins hefur verið krefjandi undanfarin ár, meðal annars vegna hækkandi aðfangakostnaðar umfram tekjuvöxt. Eigendur hafa lagt félaginu til aukaframlög til að bregðast við þessum áskorunum og tryggja áframhaldandi starfsemi.

Með uppfærðum Samgöngusáttmála hefur ríkið aukið fjárstuðning sinn við félagið, og á fyrstu mánuðum ársins 2025 hefur meira fjármagn borist frá ríkinu en áður. Með hliðsjón af fjárhagsáætlun og auknu framlagi frá ríkinu er rekstrarhæfi Strætó tryggt.

Framtíðarhorfur

Í samræmi við uppfærðan Samgöngusáttmála höfuðborgarsvæðisins, sem undirritaður var í ágúst 2024, hefur verið ákveðið að stofna nýtt félag með aðkomu ríkisins og sveitarfélaganna sem nú eiga Strætó bs. Nýja félagið mun bera ábyrgð á stefnumótun, uppbyggingu og rekstri almenningsamgangna, þar á meðal Borgarlínunni, með það að markmiði að bæta skilvirkni og samhæfingu samgöngukerfisins á höfuðborgarsvæðinu.

Viðræðuhópur skipaður fulltrúum ríkisins og sveitarfélaganna vinnur nú að því að skilgreina fyrirkomulag hins nýja félags, þar á meðal stjórnskipulag þess og ábyrgðarsvið.

Stofnun nýja félagsins mun hafa umtalsverð áhrif á Strætó bs. Breytingar á rekstrarfyrirkomulagi gætu leitt til þess að hlutverk Strætó verði endurskoðað og að verkefni og ábyrgð færist til hins nýja félags. Þar sem ríkið mun bera þriðjung rekstrarkostnaðar almenningsamgangna, að frádregnum farþegatekjum, má gera ráð fyrir breyttum fjárhagsramma, sem gæti styrkt fjárfestingar í innviðum og þjónustu.

Innleiðing Borgarlínunnar mun einnig hafa veruleg áhrif á framtíð Strætó. Núverandi leiðakerfi verður aðlagð að Borgarlínunni með auknum forgangi almenningsamgangna og bættri tengingu milli svæða. Strax á haustmánuðum 2025 er stefnt að því að auka tíðni ferða á lykilleiðum, sem mun stuðla að betri þjónustu og stytta biðtíma fyrir farþega. Jafnframt verður áfram unnið að orkuskiptum og tæknilegri þróun til að bæta þjónustu og rekstrarskilyrði.

Til lengri tíma litið er markmiðið að gera almenningsamgöngur að samkeppnishæfum valkosti við einkabílinn, bæta þjónustu við farþega og stuðla að sjálfbærari samgöngum á höfuðborgarsvæðinu. Strætó mun í framhaldinu laga starfsemi sína að þessum breytingum í samvinnu við hagaðila til að tryggja skilvirka innleiðingu og áreiðanlegan rekstur fyrir notendur almenningsamgangna.

Uppbygging hleðsluinnviða er lykilþáttur í orkuskiptum. Verkefnið er umfangsmikið og krefst heildarskipulagningar til langstíma til að tryggja nægjanlegt orkuframboð, rekstraröryggi og skilvirkni. Innviðauppbygging hleðslustöðva er þegar hafin og felur í sér greiningu á staðsetningum, tæknilegum lausnum og samstarfi við orkufyrirtæki og sveitarfélög.

Áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Það er álit stjórnar Strætó að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu þess í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun samlagsins, komi fram í ársreikning.

Stjórn og framkvæmdastjóri Strætó bs. staðfesta hér með ársreikning byggðasamlagsins 31. desember 2024 með áritun sinni.

Reykjavík, 14. mars 2025

Undirritun er rafræn og er að finna á öftustu síðu

Stjórn:

F.h. Reykjavíkurborgar

F.h. Hafnarfjarðarbæjar

F.h. Kópavogsbæjar

F.h. Mosfellsbæjar

F.h. Garðabæjar

F.h. Seltjarnarnesbæjar

Framkvæmdastjóri

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eiganda Strætó bs.

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Strætó bs. („félagið“) fyrir árið 2024 að undanskilinni skýrslu stjórnar. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðstremisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2024 og afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð félaginu. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar taka m.a. til skýrslu stjórnar og ófjárhagslegra upplýsinga sem fylgir ársreikningi sem og upplýsinga í ársskýrslu. Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirlitstri á efni þessara upplýsinga og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins, hvort slíkar upplýsingar séu í andstöðu við þær upplýsingar sem við höfum aflað við endurskoðun okkar eða hvort í þeim sé að finna verulegar villur.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar að lágmarki sem ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi félagsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningsins með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglegra tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

- Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- Afla skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- Meta hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.
- Afla endurskoðunargagna er varða verulegar einingar innan ársreikningsins til að geta látið í ljós álit á ársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framkvæmd endurskoðunar félagsins og berum ein ábyrgð á álit okkar á félaginu.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við lýsum því yfir að við uppfyllum ákvæði siðareglna er varðar óhæði. Við höfum komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

Fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.
Reykjavík, 14. mars 2025

Sturla Jónsson
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur 2024

	Rauntölur		Áætlun
	2024	2023	2024
Rekstrartekjur			
Fargjöld	2.184.831	2.047.107	2.354.848
Rekstrarframlög eignaraðila	6.468.783	6.079.988	6.263.738
Ríkisframlag	906.000	906.000	906.000
Pant akstursþjónusta.....	1.822.158	1.630.466	1.801.725
Aðrar tekjur	481.491	425.659	422.847
Rekstrartekjur samtals	<u>11.863.263</u>	<u>11.089.220</u>	<u>11.749.158</u>
Rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld.....	3.441.647	3.670.282	3.575.518
Rekstur vagna og aðkeyptur akstur	5.268.157	4.879.178	5.103.947
Pant akstursþjónusta.....	1.822.158	1.630.466	1.801.725
Annar rekstrarkostnaður	768.967	859.485	778.294
Rekstrargjöld samtals	<u>11.300.929</u>	<u>11.039.410</u>	<u>11.259.484</u>
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir (EBITDA).....	<u>562.334</u>	<u>49.810</u>	<u>489.674</u>
Afskriftir	(245.276)	(277.057)	(284.296)
Rekstrarniðurstaða (EBIT).....	<u>317.057</u>	<u>(227.248)</u>	<u>205.378</u>
Vaxtatekjur.....	9.443	18.780	0
Vaxtagjöld, verðbætur og gengismunur	(122.938)	(165.678)	(195.104)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	<u>(113.495)</u>	<u>(146.899)</u>	<u>(195.104)</u>
Rekstrarniðurstaða	<u><u>203.562</u></u>	<u><u>(374.146)</u></u>	<u><u>10.274</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	31.12 2024	31.12 2023
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir fastafjármunir:	6,22		
Strætisvagnar og önnur ökutæki		1.266.263	1.275.186
Innréttingar, áhöld og tæki.....		137.184	137.764
Hugbúnaður.....		237.513	278.283
		<u>1.640.960</u>	<u>1.691.233</u>
Áhættufjármunir og langtímakröfur:			
Fyrirframgreiddur kostnaður	10	558.416	586.299
		<u>558.416</u>	<u>586.299</u>
		2.199.377	2.277.533
		<u>2.199.377</u>	<u>2.277.533</u>
Veltufjármunir			
Birgðir	8,23	101.727	105.151
Skammtímakröfur:	11		
Viðskiptakröfur	24	62.583	63.447
Kröfur á tengda aðila.....		243.410	310.488
Fyrirframgreiddur kostnaður	10	27.883	27.883
Aðrar skammtímakröfur		49.677	55.749
Handbært fé.....		367.430	370.350
		<u>852.711</u>	<u>933.068</u>
		852.711	933.068
		3.052.087	3.210.601
		<u>3.052.087</u>	<u>3.210.601</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	31.12 2024	31.12 2023
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Framlag eigenda		900.012	900.018
Ójafnað tap.....		(1.060.839)	(1.264.407)
Eigið fé samtals	25	<u>(160.828)</u>	<u>(364.390)</u>
Skuldbindingar			
Lífeyrisskuldbinding.....	13,26	244.375	238.593
Skuldbindingar samtals		<u>244.375</u>	<u>238.593</u>
Langtímaskuldir			
Langtímaskuldir		1.563.340	1.624.749
Langtímaskuldir samtals	14,27	<u>1.563.340</u>	<u>1.624.749</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir.....		690.088	643.466
Skuld við tengda aðila.....		6.258	5.862
Næsta árs afborganir langtímalána.....	27	121.251	114.155
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindinga.....	26	20.553	19.670
Fyrirfram innheimtar tekjur		16.837	11.375
Aðrar skammtímaskuldir		550.212	917.120
Skammtímaskuldir samtals		<u>1.405.199</u>	<u>1.711.649</u>
Skuldir samtals		<u>3.212.914</u>	<u>3.574.991</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>3.052.087</u>	<u>3.210.601</u>

Sjóðstreymisyfirlit 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarniðurstaða		203.562	(374.146)
Liðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir.....	7	245.276	277.057
Verðbætur og gengismunur.....		53.578	86.656
Breyting lífeyrisskuldbindinga.....	26	11.858	258.263
Veltufé frá (til) reksturs		<u>514.274</u>	<u>247.831</u>
Breytingar rekstrartengdra eigna og skulda:			
Birgðir, (hækkun) lækkun.....		3.424	15.430
Skammtímakröfur, (hækkun) lækkun		74.014	(138.723)
Skammtímaskuldir, hækkun (lækkun).....		(319.622)	185.754
Fyrirframgreitt framlag til Brúar lífeyrissjóðs, breyting.....		27.883	27.883
Breytingar á rekstrart. eignum og skuldum		<u>(214.301)</u>	<u>90.344</u>
Handbært fé frá (til) rekstri		<u>299.973</u>	<u>338.175</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	22	(195.003)	(407.697)
Fjárfestingarhreyfingar		<u>(195.003)</u>	<u>(407.697)</u>
Fjármögnunarhreyfingar	27		
Afborganir langtímalána.....		(107.891)	(99.363)
Fjármögnunarhreyfingar		<u>(107.891)</u>	<u>(99.363)</u>
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(2.921)	(168.886)
Handbært fé í ársbyrjun		<u>370.350</u>	<u>539.236</u>
Handbært fé í lok tímabils.....	12	<u>367.430</u>	<u>370.350</u>

Skýringar með ársreikningi

1. Upplýsingar um byggðasamlagið

Strætó bs. er byggðasamlag í eigu sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu; Reykjavík (60,30%), Kópavogur (14,60%), Hafnarfjörður (12,50%), Garðabær (6,24%), Mosfellsbær (4,07%) og Seltjarnarnes (2,29%). Lögheimili samlagsins er að Hesthálsi 14, 110 Reykjavík.

Samlagið er stofnað í samræmi við ákvæði IX. kafla sveitarstjórnarlaga nr. 8/1986 með síðari breytingum (nr. 45/1998) um samvinnu sveitarfélaga við framkvæmd einstakra verkefna.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður samkvæmt kostnaðarverðsreglu og í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga nr. 3/2006, reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015. Ársreikningurinn er byggir í meginatriðum á sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Reikningsskilaaðferðir

3. Innlausn tekna

Tekjur af sölu á þjónustu og vöru eru færðar í rekstrarreikning þegar eignarhald flyst til kaupanda. Innheimt rekstrarframlög og tekjur vegna sölu á miðum og kortum eru tekjufærðar í samræmi við innborganir.

Hagnaður eða tap á sölu varanlegra rekstrarfjármuna er reiknað sem mismunur söluverðs og bókfærðs verðs og er fært í rekstrarreikningi á meðal rekstrartekna eða - gjalda, eftir því sem við á.

4. Lotun gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

5. Verðlags- og gengisviðmið

Eignir og skuldir, sem bundnar eru verðlagsvísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla, eru færðar í ársreikninginn miðað við verðlag eða gengi í lok árs. Verðbætur og gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

6. Eignfærsla varanlegra rekstrarfjármuna

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eigna á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og virðisýrnnun ef hún er til staðar. Endurbætur eru eignfærðar ef líklegt er að þær skili félaginu framtíðarhagnaði og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur viðhaldskostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar með ársreikningi

7. Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma eigna þar til niðurlagsverði er náð. Almennt er miðað við að niðurlagsverð svari til eins árs afskriftar, þó að hámarki 10% af stofnverði.

Strætisvagnar og önnur ökutæki	10-13 ár
Áhöld og tæki	3-10 ár
Hugbúnaður	5-7 ár

8. Birgðir

Vörubirgðir eru metnar á kostnaðarverði eða dagvirði, sé það lægra.

9. Niðurfærsla krafna

Viðskiptakröfur eru metnar með tilliti til tapsáhættu og eru niðurfærðar með óbeinni afskrift í ársreikningi. Ekki er hér um endanlega afskrift að ræða, heldur er myndaður mótreykingur sem mæta á þeim kröfum sem kunna að tapast. Breyting á niðurfærslu sem þannig er ákveðin, að teknu tilliti til endanlegra tapaðra krafna er færð í rekstrarreikning.

10. Fyrirframgeiddur kostnaður

Fyrirframgeiddur kostnaður vegna uppgjörs við Brú lífeyrissjóð , samanber lög nr. 127/2016, skiptist í framlag í lífeyrisaukasjóð, sem gjaldfærist á 30 árum og framlag í varúðarsjóð, sem gjaldfærist á 20 árum frá 1.júlí 2017 að telja.

11. Skammtímakröfur

Skammtímakröfur eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar og áfallinna vaxta, ef um vaxtaberandi kröfur er að ræða. Kröfurnar eru niðurfærðar til þess að mæta vanhöldum við innheimtu þeirra.

12. Handbært fé

Til handbærs fjár teljast sjóður og bankainnstæður.

13. Skuldbinding

Skuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna Strætó er færð sem skuldbinding í efnahagsreikningi samkvæmt útreikningi Brú lífeyrissjóðs, þá í samræmi við samþykktir sjóðsins. Breyting á skuldbindingu er færð í rekstrarreikning. Áætlaðar næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindinga eru færðar meðal skammtímaskulda. Sjá nánar í skýringu nr. 26.

14. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir eru færðar í efnahagsreikning í lok árs eins og lánakjör segja til um. Næsta árs afborganir eru færðar meðal skammtímaskulda.

Skýringar með ársreikningi

15. Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir eru færðar á upphaflegu viðskiptaverði að teknu tilliti til gengisbreytinga.

16. Rekstrarframlög eignaraðila

	2024	2023
Rekstrarframlög eignaraðila	6.049.506	5.652.495
Niðurgreiðsla fatlaðra og öryrkja	156.139	134.909
Niðurgreiðsla nemakorta	263.138	292.584
	<u>6.468.783</u>	<u>6.079.988</u>

	Rekstrar- framlag	Niðurgreiðsla fatlaðra og aldraðra	Niðurgreiðsla nemakorta	Samtals
Reykjavíkurborg.....	3.759.707	97.215	201.158	4.058.080
Kópavogsbær.....	834.157	21.334	24.229	879.720
Hafnarfjarðarbær.....	580.497	14.950	19.716	615.162
Garðabær.....	441.623	11.369	8.061	461.052
Mosfellsbær.....	323.393	8.440	5.565	337.398
Seltjarnarnesbær.....	110.130	2.831	4.410	117.371
	<u>6.049.506</u>	<u>156.139</u>	<u>263.138</u>	<u>6.468.783</u>

Sveitarfélögin niðurgreiða ferðir aldraðra, öryrkju og nema.

17. Pant akstursþjónusta

	2024	2023
Tekjur		
Framlag sveitarfélaga	1.663.445	1.502.019
Fargjöld notenda	158.714	128.447
	<u>1.822.158</u>	<u>1.630.466</u>
Gjöld		
Aðkeyptur akstur	1.822.158	1.629.653
Laun og launatengd gjöld - aðstoðarfólk í skólaakstri	0	813
	<u>1.822.158</u>	<u>1.630.466</u>

Pant akstursþjónusta er akstursþjónusta fyrir fatlaða og aldraða. Verktakar annast allan akstur Pant akstursþjónustu. Allur beinn kostnaður við akstur umfram fargjöld notenda er greiddur af sveitarfélögum.

18. Aðrar tekjur

	2024	2023
Bóknun - Pant akstursþjónusta	217.688	204.151
Bóknun - landsbyggðin	110.400	106.400
Aðrar tekjur	153.403	115.108
	<u>481.491</u>	<u>425.659</u>

Skýringar með ársreikningi

19. Laun og launatengd gjöld

	2024	2023
Laun	2.751.263	2.746.160
Launatengd gjöld	675.147	636.427
	<u>3.426.411</u>	<u>3.382.587</u>
Breyting áfallins orlofs	3.378	29.432
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	11.858	258.263
	<u>3.441.647</u>	<u>3.670.282</u>

Fjöldi stöðugilda að meðaltali 236 239

Laun stjórnar og framkvæmdastjóra námu um 44,4 m.kr. á árinu (2023: 40,6 m.kr)). Í lok ársins störfuðu 279 starfsmenn hjá Strætó bs.

20. Rekstur vagna og aðkeyptur akstur

	2024	2023
Aðkeyptur akstur	4.373.213	3.937.072
Viðhalds og viðgerðakostnaður	262.302	314.597
Orkugjafar	412.450	446.408
Annar rekstrarkostnaður vagna	220.192	181.100
	<u>5.268.157</u>	<u>4.879.178</u>

21. Annar rekstrarkostnaður

	2024	2023
Skrifstofu- stjórnunarkostnaður	287.894	427.283
Sölu og kynningarkostnaður	64.214	63.327
Rekstur tölvubúnaðar	242.607	211.051
Húsnæðiskostnaður	174.252	157.823
	<u>768.967</u>	<u>859.485</u>

Bóknun til endurskoðenda ársreiknings félagsins nam kr 4,7 og innri endurskoðenda 3,6 m.kr.

22. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Strætisvagnar og önnur ökutæki	Innréttingar, áhöld og tæki	Hugbúnaður	Samtals
Heildarverð 1.1.2024	3.958.784	513.352	494.305	4.966.440
Afskrifað áður	(2.683.598)	(375.587)	(216.021)	(3.275.207)
Bókfært verð 1.1 2024	1.275.186	137.764	278.283	1.691.233
Viðbót	149.132	32.178	13.694	195.003
Selt/ fært út og niðurlagt	(8.697)	0	0	(8.697)
Afskrift	(149.357)	(32.758)	(54.464)	(236.579)
Bókfært verð 31.12 2024	1.266.263	137.184	237.513	1.640.960
Afskriftahlutföll	8-13%	10-33%	14-20%	

Vátryggingarverð tækja og áhalda nam 292 m.kr. í lok árs.

Vátryggingaverðmæti strætisvagna og annara ökutækja er samtals um 1.440 m.kr.

Skýringar með ársreikningi

23. Birgðir

	31.12 2024	31.12 2023
Olía	6.554	8.534
Varahlutir	95.173	96.617
	<u>101.727</u>	<u>105.151</u>
Vátryggingaverðmæti birgða	135.000	129.659

24. Viðskiptakröfur

	31.12 2024	31.12 2023
Viðskiptakröfur	32.681	37.918
Viðskiptakröfur - Pant akstursþjónusta	31.925	27.816
Niðurfærsla viðskiptakrafna	[2.023]	[2.287]
	<u>62.583</u>	<u>63.447</u>

25. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikninga:	Eiginfjárframlag rekstraraðila	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1/1	900.018	[1.264.407]	[364.390]
Rekstrarniðurstaða ársins	0	203.562	203.562
Staða 31/12	<u>900.018</u>	<u>[1.060.845]</u>	<u>[160.821]</u>

26. Lífeyrisskuldbinding vegna Brúar lífeyrissjóðar

Áætluð áfallin lífeyrisskuldbinding er tilkomin vegna breytinga á samþykktum A og V deildar Brúar lífeyrissjóðs 2023 og nam 265 m.kr. í árslok 2024. Mánaðarleg innheimta hófst í janúar 2024 og verður til næstu áratuga eða þangað til þessi hópur hættir á lífeyri.

Skuldbindingin greinist þannig:

	31.12 2024
Lífeyrisskuldbinding í upphafi árs.	258.263
Breyting á lífeyrisskuldbindingu á árinu	11.858
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu	[5.193]
	<u>Lífeyrisskuldbinding í árslok</u>
	<u>264.929</u>
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindingar	20.553
Langtímahluti lífeyrisskuldbindingar	<u>244.375</u>
	<u>264.929</u>
Áætluð þátttaka í greiðslu lífeyris eftir tímabilum:	
Til greiðslu árin 2025-2029	93.963
Til greiðslu árin 2030-2034	71.594
Til greiðslu árin 2035-2039	49.861
Til greiðslu árin 2040 og síðar	<u>49.510</u>
	<u>264.929</u>

Skýringar með ársreikningi

27. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir greinast þannig:

	Verðtryggt	Óverðtryggt	Samtals
Staða í byrjun árs	1.138.568	600.336	1.738.904
Viðbót ársins	0	0	0
Afborgun ársins	(50.904)	(56.987)	(107.891)
Verðbætur og afföll ársins	53.578	0	53.578
	<u>1.141.242</u>	<u>543.349</u>	<u>1.684.591</u>
Næsta árs afbrogun	(52.443)	(68.808)	(121.251)
	<u>1.088.799</u>	<u>474.541</u>	<u>1.563.340</u>

Afborganir langtímaskulda á næstu árum:

Árið 2025	121.251
Árið 2026	121.860
Árið 2027	59.411
Árið 2028	254.318
Árið 2029	254.976
Síðar	<u>872.775</u>
	<u>1.684.591</u>

28. Ríkisframlag

Í maí 2012 var áritaður samstarfssamningur milli ríkissjóðs og eigenda Strætó bs. og eru markmið og tilgangur samningsins m.a. eftirfarandi:

- Að a.m.k. tvöfalda hlutdeild almenningsgangna í öllum ferðum sem farnar eru á höfuðborgarsvæðinu
- Að vinna að lækkun á samgöngukostnaði heimila og samfélagsins vegna umferðar og slysa
- Að stuðla að auknu umferðaröryggi
- Að stuðla að samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda í samgöngum á höfuðborgarsvæðinu

Til að ná fram markmiðum samningsins mun Strætó bs. fá mánaðarlegt framlag frá ríkissjóði fram til ársins 2034.

29. Tengdir aðilar

Eignaraðilar og félög tengd þeim, stjórnarmenn og stjórnendur teljast vera tengdir aðilar félagsins. Makar þessara aðila, ófjáráða börn og aðrir fjárhagslega háðir einstaklingar falla einnig undir skilgreininguna. :

Hluti af þeim aðilum sem skilgreindir eru sem tengdir aðilar eiga almenn viðskipti við félagið. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg við það sem gerist í viðskiptum við ótengda aðila og eru þessi viðskipti því flokkuð sem slík.

Skýringar með ársreikningi

30. Önnur mál

Breytingar voru gerðar á samþykktum A og V deildar Brúar lífeyrissjóðs. Ástæða breytinganna var tryggingafræðilegur halli sem tilkominn var annars vegar vegna innleiðingu á nýju reiknilíkani Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga á lífslíkum landsmanna og hins vegar vegna slakra ávöxtunnar á árinu 2022. Í ljósi þessa hóf Brú lífeyrissjóður hefja mánaðarlega innheimtu í janúar 2024 og verður til næstu áratuga eða þangað til þessi hópur hættir á lífeyri. Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi var áætluð skuldbinding í árslok 2024 265 m.kr. Á árinu 2023 var gjaldfærð skuldbinding upp á 258 m.kr., og hækkun um 11,8 m.kr. gjaldfærð árið 2024, þar sem um matsbreytingu er að ræða. Um áætlaða fjárhæð er að ræða og kann hún að verða leiðrétt. Í skoðun er að hvaða marki viðbótargreiðslur og lífeyrisskuldbindingar skuli falla á byggðasamlagið vegna ákveðins hóps starfsmanna sem áður þáðu launagreiðslur frá Reykjavíkurborg en störfuðu fyrir Strætó bs. Leiðréttingar á áætlaðri skuldbindingu eru þó ekki líklegar til að nema verulegum fjárhæðum.

Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar

Strætó bs. leggur áherslu á að viðhalda góðum stjórnarháttum. Um stjórnarhætti gilda ákvæði sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 með síðari breytingum ásamt lögum um farþegaflutninga og farmflutninga á landi nr. 28/2017

Framsetning stjórnarháttayfirlýsingar 2024 er með hliðsjón af leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins, 6. útgáfa, 1. júlí 2021. Strætó vísar þó að hluta frá leiðbeiningunum einkum þar sem efnistöð eiga ekki við um byggðasamlög. Stefna um sjálfbærni og fjölbreytileika í tengslum við stjórn, framkvæmdastjórn og æðstu stjórnendur samkvæmt grein 2.9 hefur ekki verið formlega skráð, þó að þessi sjónarmið séu höfð að leiðarljósi í starfsemi félagsins.

Strætó bs. er byggðasamlag í eigu Reykjavíkurborgar, Kópavogs, Hafnarfjarðar, Garðabæjar, Mosfellsbæjar og Seltjarnarness. Félagið sér um rekstur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu. Strætó bs. starfar í samræmi við sveitarstjórnarlög nr. 138/2011, lög um farþegaflutninga og farmflutninga á landi nr. 28/2017, reglugerð um leyfi til að stunda farþegaflutninga og farmflutninga á landi og eigendastefnu félagsins. Hlutverk Strætó er að veita hagkvæma, umhverfissvæna og aðgengilega samgöngubjónustu sem stuðlar að bættri samgöngustefnu, minnkun umferðarálags og lægri kolefnislosun.

Helstu hlutverk Strætó:

1. Rekstur almenningssamgangna – Skipuleggja og reka strætisvagnþjónustu fyrir íbúa og gesti.
2. Samfélagsleg ábyrgð – Tryggja jafnt aðgengi allra að samgöngum, óháð aldri, efnahag eða líkamlegri getu.
3. Umhverfissvænar lausnir – Draga úr mengun og styðja við vistvænar samgöngur með rafvæðingu og notkun hreinni orkugjafa.
4. Samstarf við sveitarfélög – Þjónusta sveitarfélög sem taka þátt í rekstri Strætó bs. og þróa almenningssamgöngur í takt við þarfir þeirra.
5. Nýsköpun og tækni – Innleiða stafrænar lausnir fyrir greiðslukerfi, leiðakerfi og aðgengi farþega.

Markmið Strætó er að auka notkun almenningssamgangna og stuðla að sjálfbærum samgöngum með bættri þjónustu og skilvirkum rekstri.

Grundvöllur að stjórnarháttum Strætó eru annars vegar samkvæmt forsendum sem koma fram í stofnskjöllum byggðasamlagsins, þar á meðal stofnsamningi, viðauka við stofnsamning og eigendastefnu. Þessi skjöl setja ramma fyrir stjórnarvinnu, ákvarðanatöku og ábyrgð á öllum stigum rekstursins. Eigendastefna og viðaukar við stofnsamning tryggja að markmið, hlutverk og réttindi hagsmunaaðila séu skýr og samræmd, sem skapar grunn að áreiðanlegri stjórnun og sjálfbærri þróun byggðasamlagsins.

Stefnur og tilmæli, ásamt starfsreglum stjórnar, eru lykilatriði sem stuðla að skilvirku skipulagi og stýringu á áhættu í starfsemi. Þessar stefnur miða að því að:

- Skapa skýra ramma fyrir ákvarðanatöku og innleiðingu stefnu.
- Gera ráðningarferla og ráðningaráætlanir aðgengilegar og jafnræðislegar.
- Tryggja að stjórnun áhættu sé samþætt og stöðugt uppfærð.

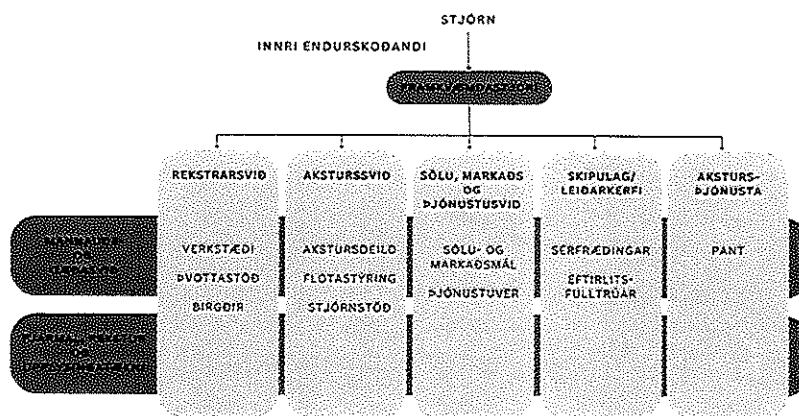
Stefnur um áhættustýringu eru endurskoðaðar árlega og þegar þurfa þykir, til að þær endurspegli nýjustu þekkingu, bestu starfsvenjur og breytingar á ytri og innri aðstæðum. Innri verkferlar eru sömuleiðis veigamikill þáttur stjórnarháttá og tryggja að allar aðgerðir séu framkvæmdar með nákvæmni, gagnsæi og ábyrgð. Með þessum ferlum er stefnt að því að áhætta sé greind, metin og meðhöndluð á skilvirkan hátt til að stuðla að stöðugleika og langtímaárangri Strætó.

Í heild sinni tryggir þetta samspil stofnskjala, stefna, tilmæla og innri verkferla að stjórnarhættir Strætó séu byggðir á fagmennsku, ábyrgð og stöðugleika.

Stjórnarhættir og stjórnskipulag

Stjórnarhættir byggðasamlagsins byggist á ákvæðum sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 með síðari breytingum og á grundvelli stofnsamnings og eigendastefnu.

Gildandi stjórnskipulag fyrir Strætó:

Stjórn

Stjórn Strætó bs. fer með æðsta vald byggðasamlagsins í samræmi við lög, reglur og samþykktir. Stjórnin samanstendur af sex fulltrúum, sem eru kosnir af sveitarstjórnnum aðildarsveitarfélaganna til tveggja ára í senn. Jafnframt eru kosnir sex varafulltrúar til jafnlangs tíma.

Formennska í stjórninni gengur milli fulltrúa aðildarsveitarfélaganna, þar sem hver fulltrúi gegnir embættinu í tvö ár í senn. Atkvæðavægi stjórnarmanna er endurskoðað árlega og byggist á íbúafjölda aðildarsveitarfélaganna 1. desember næstliðins árs.

Stjórnarmenn og varafulltrúar skulu uppfylla hæfniskröfur sveitarstjórnarlaga og tryggja með því faglegan og lögbundinn rekstur byggðasamlagsins.

Stjórnarfundir eru haldnir að minnsta kosti mánaðarlega og jafnvel oftari ef þörf krefur. Árið 2024 voru haldnir 19 fundir, og fundargerðir þeirra eru aðgengilegar á heimasíðu Strætó.

Stjórn Strætó bs. framkvæmir árlegt árangursmat á störfum sínum til að tryggja faglega stjórnarhætti og skilvirk vinnubrögð. Viðmið um hagsmunaárekstra eru í gildi, þar sem stjórnarmönnum ber að upplýsa um mögulega hagsmuni og víkja frá ákvörðunum eftir þörfum.

Starfskjaranefnd Strætó bs. var skipuð árið 2024 og hefur það hlutverk að yfirfara og móta stefnu félagsins um starfskjör stjórnenda og lykilstarfsmanna í samræmi við góða stjórnarhætti.

Framkvæmdastjórn

Framkvæmdastjórn Strætó bs. starfar í samræmi við stefnu stjórnar og ber ábyrgð á daglegum rekstri félagsins. Hlutverk framkvæmdastjórnar er skilgreint í starfsreglum sem samþættar eru eigendastefnu og stefnumörkun félagsins.

Framkvæmdastjórnin ber ábyrgð á að setja fram markmið og mælikvarða sem tryggja skilvirkan rekstur og stuðla að framþróun félagsins. Þessir mælikvarðar ná meðal annars til umhverfismála, jafnréttismála og starfsmannamála, með það að markmiði að tryggja sjálfbærni og samfélagslega ábyrgð í starfsemi Strætó bs.

Í framkvæmdastjórn Strætó bs. sitja samtals sjö manns: framkvæmdastjóri, fjármálastjóri og sviðsstjórar helstu deilda félagsins.

Framkvæmdastjóri Strætó bs. árið 2024 var Jóhannes Svavar Rúnarsson.

Stefnumörkun og starfsreglur

Strætó bs. hefur mótað skýra stefnumörkun og ítarlegar starfsreglur sem leggja grunn að faglegum og ábyrgum rekstri félagsins. Reglurnar taka til stjórnunarháttá, starfshátta og stefnu félagsins í lykilmálum eins og rekstri, jafnrétti, umhverfismálum og persónuvernd. Markmið þeirra er að tryggja gagnsæi, skilvirkni og góða stjórnarhætti í starfsemi Strætó. Allar samþykktar stefnumótanir og starfsreglur eru aðgengilegar á heimasíðu félagsins. Helstu stefnur eru:

- Áhættustefna
- Eigendastefna
- Jafnlaunastefna
- Jafnréttisstefna
- Mannauðsstefna
- Stefna gegn einelti, áreitni og ofbeldi
- Persónuverndarstefna
- Þjónustustefna
- Umhverfisstefna
- Öryggisstefna

Innra eftirlit

Stjórnin ber ábyrgð á að til staðar sé virkt kerfi innra eftirlits og að það sé formlegt, skjalfest og sannreynt reglulega. Innra eftirlit stuðlar að öruggum og skilvirkum rekstri, dregur úr áhættu og kemur í veg fyrir mistök eða misferli. Það felur í sér eftirlit með starfsemi félagsins, greiningu á frávikum og eftirfylgni með því að starfshættir séu í samræmi við lög, reglur og stefnu félagsins. Við uppbyggingu á innra eftirliti hjá Strætó bs. er tekið mið af ramma COSO, sem er alþjóðlegur viðurkenndur rammi um innra eftirlit.

Áhættustýring

Strætó bs. hefur innleitt heildstæða áhættustýringu sem felur í sér greiningu, mat og viðbrögð við helstu áhættuþáttum í starfsemi félagsins. Unnið er að formlegri áhættustefnu sem skilgreinir áhættuþol og áhættuvilja félagsins með það að markmiði að styrkja innra eftirlit, bæta viðbragðsáætlanir og auka traust hagsmunaaðila. Stefna þessi er endurskoðuð reglulega til að tryggja að hún taki mið af þróun í rekstri og umhverfi félagsins.

Virk áhættustýring byggir á því að greina helstu áhættuþætti, meta umfang þeirra, grípa til viðeigandi ráðstafana til að draga úr áhrifum þeirra og fylgjast stöðugt með þróun og breytingum á áhættunni.

Áhættustýringarferlið hjá Strætó bs. felur í sér kerfisbundna greiningu á mögulegum áhættuþáttum sem geta haft áhrif á starfsemi félagsins. Lögð er áhersla á að meta líkurnar á að slíkir þættir raungerist og hver áhrif þeirra gætu verið. Í framhaldi eru mótaðar aðgerðir til að draga úr eða stýra áhættunni, til dæmis með úrbótum á ferlum, tæknilausnum eða þjálfun starfsfólks. Reglulegt eftirlit og endurskoðun á þessum aðgerðum tryggir að þær séu skilvirkar og í samræmi við stefnu félagsins.

Framkvæmdastjórnin ber ábyrgð á að innleiða og fylgja eftir áhættustýringunni, á meðan stjórnin hefur eftirlit með að kerfið sé virkt, skjalfest og reglulega yfirfarið. Með þessum hætti er stuðlað að því að áhættustýring auki öryggi og styrki rekstur Strætó bs. Meginmarkmið áhættustýringar hjá Strætó bs. er að greina, meta og stýra þeim áhættuþáttum sem geta haft áhrif á starfsemi félagsins. Með því er unnið að því að auka öryggi, bæta rekstur og lágmarka neikvæð áhrif sem gætu haft áhrif á þjónustu, fjármál eða ímynd Strætó.

Strætó bs. hefur skilgreint áhættuþol og áhættuvilja og leggur áherslu á varfærna og ábyrga áhættustýringu. Áhættuþol vísar til þess hversu mikilli áhættu félagið getur staðið undir án þess að það hafi veruleg neikvæð áhrif á starfsemi, fjármál eða orðspor þess. Áhættuvilji lýsir hins vegar hversu mikla áhættu félagið er reiðubúið að taka til að ná markmiðum sínum. Strætó leitast við að lágmarka óvissu og tryggja öruggan og áreiðanlegan rekstur en er jafnframt tilbúið að taka ásættanlega áhættu ef hún styður við framþróun og umbætur í samræmi við stefnu félagsins og hagsmuni eigenda, notenda og samfélagsins.

Helstu áhættuþættir Strætó bs. tengjast rekstri, fjármálum og ytri aðstæðum sem geta haft áhrif á starfsemi félagsins. Rekstraráhætta felst meðal annars í bilunum eða truflunum á þjónustu, mannauðsmálum og breytingum á eftirspurn. Fjárhagsleg áhætta varðar tekjustreymi, rekstrarkostnað og óvissu í opinberu fjármagni. Ytri áhættuþættir tengjast meðal annars breytingum á lögum og reglum, efnahagsaðstæðum, þróun samgöngukerfa og umhverfismálum.

Helstu áhættuþættir Strætó bs.:

- **Fjárhagsleg áhætta:** Breytingar á tekjum og gjöldum félagsins geta haft áhrif á fjárhagsstöðu þess. Þetta getur stafað af sveiflum í fargjaldatekjum, breytingum á opinberum framlögum eða óvæntum kostnaðarhækkunum.
- **Rekstrarleg áhætta:** Truflanir á daglegum rekstri, svo sem tæknilegir örðugleikar, bilanir í ökutækjum eða skortur á hæfu starfsfólki, geta haft áhrif á þjónustugæði og ánægju viðskiptavina.
- **Löggjafar- og reglugerðaráhætta:** Breytingar á lögum og reglugerðum er varða almenningssamgöngur, svo sem nýjar kröfur um öryggi, umhverfisstaðlar eða rekstrarskilyrði, geta kallað á aðlögun af hálfu félagsins.

- **Markaðsáætla:** Breytingar á eftirspurn eftir þjónustu Strætó bs. geta stafað af breyttum ferðavenjum almennings, samkeppni frá öðrum samgöngumátum eða breytingum á íbúasamsetningu á þjónustusvæðinu.
- **Orku- og umhverfisáætla:** Hækkandi orkuverð eða takmarkað aðgengi að vistvænum orkugjöfum getur haft áhrif á rekstrarkostnað og getu Strætó bs. til að uppfylla umhverfismarkmið sín.

Strætó bs. leggur áherslu á virka áhættustýringu til að greina, meta og bregðast við þessum áhættuþáttum með það að markmiði að stuðla að öruggum, skilvirkum og hagkvæmum rekstri félagsins.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd Strætó bs. er sú sama og hjá stærsta eiganda félagsins, Reykjavíkurborg, og starfar samkvæmt lögum nr. 3/2006 um ársreikninga. Til að tryggja að nefndin sinni þörfum og áskorunum Strætó sérstaklega er félagið með reglulega upplýsingagjöf til nefndarinnar um rekstur, áhættustýringu og innra eftirlit. Jafnframt er stjórn Strætó í virku samráði við nefndina um málefni félagsins, og sérstakir liðir tengdir Strætó teknir fyrir á fundum hennar. Nefndin starfar í samræmi við IX. kafla A. laganna og samþykktir frá 10. júlí 2014.

Hlutverk endurskoðunarnefndar er að hafa eftirlit með reikningshaldi, fjárhagsupplýsingum og innra eftirliti félagsins. Hún fer yfir ársreikning og fjármálaupplýsingar til að tryggja að þær séu í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju. Nefndin metur einnig skilvirkni áhættustýringar og innri stjórnunarkerfa með það að markmiði að efla traust og gagnsæi í starfsemi félagsins.

Nánari útfærsla á störfum endurskoðunarnefndar kemur fram í starfsreglum hennar, sem eru endurskoðaðar og uppfærðar árlega. Nefndin er skipuð fjórum fulltrúum, þar af þremur sem eru skipaðir af borgarstjórn Reykjavíkurborgar og einum sem er tilnefndur af stjórn Orkuveitu Reykjavíkur. Nefndina skipa: Lárus Finnbogason, löggiltur endurskoðandi, formaður, Sigrún Guðmundsdóttir, löggiltur endurskoðandi, Einar S. Hálfðánarson hrl. og löggiltur endurskoðandi (réttindi óvirk) og Sunna Jóhannsdóttir, viðskiptafræðingur.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðun Strætó bs. er í höndum Söru Fannar Jóhannesdóttur hjá Deloitte. Stjórnin velur og samþykkir innri endurskoðanda í samræmi við starfsreglur sínar. Hlutverk innri endurskoðunar er að fylgjast með starfsemi, greina frávik og leggja mat á virkni áhættustýringar, innra eftirlits og stjórnarháttanna. Helstu verkefni og viðfangsefni innri endurskoðunar hjá Strætó bs. eru fjölbreytt og snúa meðal annars að fjárhagslegu eftirliti, stjórnarsýslu og upplýsingakerfum. Unnið er að greiningu á rekstri og samanburði við fjárhagsáætlanir til að meta frávik og ástæður þeirra. Jafnframt er lagt mat á hvort starfsemi félagsins sé rekin á hagkvæman og skilvirkan hátt í samræmi við gildandi lög og reglur. Þá er einnig framkvæmd endurskoðun á upplýsingakerfum til að tryggja að þau uppfylli þarfir félagsins og standist öryggiskröfur, með það að markmiði að vernda gögn og tryggja rekstraröryggi.

Samkvæmt lögum og reglum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga hefur Strætó bs. tilnefnt persónuverndarfulltrúa í samræmi við viðeigandi lagaskyldu. Hlutverk hans er að fylgjast með því að meðferð persónuupplýsinga hjá félaginu sé í samræmi við gildandi lög og reglugerðir, veita ráðgjöf og stuðning til starfsmanna og vera tengiliður við einstaklinga og eftirlitsaðila í persónuverndarmálum. Hjá Strætó bs. gegnir Sigurður Már Eggertsson hlutverki persónuverndarfulltrúa.

Strætó bs. leggur mikla áherslu á upplýsingaöryggi og hefur gripið til umfangsmikilla aðgerða til að styrkja öryggisvarnir sínar eftir netárás sem átti sér stað árið 2021. Í kjölfarið var öryggisviðbúnaður félagsins endurmetinn og öflugri öryggisráðstafanir innleiddar til að tryggja vernd gagna og rekstrarkerfa.

Til að sinna upplýsingaöryggismálum hefur Strætó falið fyrirtækinu Syndis að annast hlutverk upplýsingatækniöryggisstjóra. Með þessari útfærslu er tryggt að sérfræðingar með djúpa þekkingu á netöryggi fylgjast með þróun, meti áhættu og innleiði nauðsynlegar varnir. Markmið þessa samstarfs er að tryggja öruggan rekstur upplýsingakerfa Strætó, lágmarka áhættu vegna netógnna og bæta viðbragðsáætlanir við mögulegum öryggisatvikum. Strætó bs. hefur innleitt sérstakt áhættumat fyrir tölvukerfi sín til að greina og meta öryggisógnir sem gætu haft áhrif á rekstur og þjónustu félagsins. Þetta mat felur í sér greiningu á veikleikum, áhættuþáttum og mögulegum afleiðingum netógnna, sem nýtist til að móta varnar- og viðbragðsáætlanir. Með reglulegri endurskoðun og uppfærslu á áhættumati er tryggt að öryggisráðstafanir séu í takt við þróun ógnarlandsins og bestu starfsvenjur í upplýsingaöryggi.

Ytri endurskoðun

Ytri endurskoðandi Strætó bs. er Sturla Jónsson hjá Grant Thornton endurskoðun ehf., sem sinnir endurskoðun félagsins í samræmi við lög og viðurkennda endurskoðunar staðla. Endurskoðandinn veitir stjórn og stjórnendum ráðgjöf um mögulegar úrbætur á fjármálastjórnun og áhættustýringu eftir því sem þörf krefur.

Samfélagsábyrgð og siðareglur

Strætó bs. leggur mikla áherslu á samfélagslega ábyrgð í starfsemi sinni sem þjónustufyrirtæki á sviði almenningsgangna á höfuðborgarsvæðinu. Félagið hefur sett sér framtíðarsýn um að vera fyrsti valkostur íbúa fyrir daglegar ferðir, vera dýnamískt þekkingarfyrirtæki með kolefnislausan vagnaflota fyrir árið 2030 og vera eftirsóknarverður vinnustaður.

Til að ná þessum markmiðum hefur Strætó fjárfest í umhverfisvænum vögnum, þar á meðal rafmagns-, vetnis- og metan vögnum, og stefnir að því að kolefnisjafna allan vagnaflotann fyrir árið 2030.

Strætó starfar samkvæmt gildunum samvinna, áreiðanleiki og drifkraftur, sem endurspeglast í allri starfsemi félagsins. Félagið leggur áherslu á fjölbreyttan og jafnan vinnustað, með um 300 starfsmenn af ólíkum bakgrunni, þar af um 200 vagnstjóra. Strætó hefur einnig hlotið jafnlaunavottun, sem staðfestir skuldbindingu félagsins til að tryggja jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði.

Um siðareglur og góða starfshætti er fjallað í 29.gr. sveitarstjórnarlaga. Strætó bs. hefur sett sér siðareglur sem miða að því að tryggja heiðarleika, gagnsæi og fagmennsku í allri starfsemi félagsins. Þessar reglur gilda fyrir stjórn, stjórnendur og allt starfsfólk, og leggja áherslu á ábyrgð gagnvart viðskiptavinum, samstarfsaðilum og almenningi. Siðareglurnar kveða meðal annars á um að virða lög og reglur, stuðla að jafnrétti og virðingu á vinnustað, forðast hagsmunarárekstra og gæta trúnaðar um viðkvæmar upplýsingar. Með því að fylgja þessum siðareglum leitast Strætó við að viðhalda trausti og trúverðugleika í samfélaginu. Siðareglur Strætó bs. eru birtar á heimasíðu félagsins.

Grænar fjárfestingar

Árið 2023 fjárfesti Strætó bs. í níu 8,5 metra rafmagnsvögnum sem voru teknir í notkun árið 2024. Á árinu 2024 festi félagið einnig kaup á tveimur 12 metra rafmagnsvögnum. Þessar fjárfestingar eru liður í orkuskiptum félagsins og stefnu um kolefnishlutlausan vagnaflota fyrir árið 2030. Þær styðja við umhverfisvænar almenningsgöngur með því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og bæta

loftgæði. Rafmagnsvagnarnir eru hluti af markvissri áætlun Strætó um sjálfbærar lausnir og endurnýjun vagnaflotans með vistvænum samgöngum.

Grænt bókhald

Strætó bs. heldur grænt bókhald til að fylgjast markvisst með umhverfisáhrifum starfsemi sinnar. Með skráningu og greiningu lykiltalna, svo sem eldsneytisnotkunar, orkunotkunar og losunar gróðurhúsalofttegunda, metur félagið árangur í umhverfismálum og vinnur að úrbótum. Grænt bókhald er lykilverkfæri í stefnu Strætó um sjálfbærni og orkuskipti og styður við markmið um kolefnishlutlausan vagnaflota fyrir árið 2030.

Félagið leggur áherslu á opið og gagnsætt upplýsingaflæði til notenda, sveitarfélaga og annarra hagsmunaaðila. Sjálfbærnisráðgjafar eru birtar árlega á heimasíðu Strætó, þar sem finna má upplýsingar um mannauð, markaðsmál, umhverfismál og samfélagsmál.

Strætó bs. leggur áherslu á virkt samtal við notendur og tekur reglulega við ábendingum til að bæta þjónustuna. Félagið vinnur markvisst úr ábendingum frá notendum og leitast við að laga starfsemina að þörfum samfélagsins. Í því skyni hefur Strætó tekið þátt í samráðsfundum og samstarfsverkefnum sem miða að því að hlusta á raddir ólíkra hópa.

Heimsmarkmið

Strætó hefur mótað stefnu í samræmi við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og vinnur markvisst að því að draga úr kolefnisfótspori starfseminnar. Fyrirtækið leggur áherslu á sjálfbærar lausnir í almenningssamgöngum og stuðlar þannig að hreinni og skilvirkari samgöngukerfi fyrir samfélagið.

Helstu heimsmarkmið sem Strætó hefur innleitt í stefnu sína eru eftirfarandi:

- Markmið 11: Sjálfbærar borgir og samfélög – Strætó leggur ríka áherslu á að bæta aðgengi allra hópa að almenningssamgöngum og stuðla að aukinni notkun vistvænna samgöngumáta. Með því að þróa umhverfisvæna flota og bæta þjónustu er stuðlað að betri samgönguinnviðum sem styðja við sjálfbæra þróun borga og byggða.
- Markmið 13: Aðgerðir í loftslagsmálum – Strætó vinnur að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda með því að innleiða vistvænar lausnir í rekstri sínum. Fyrirtækið hefur sett sér markmið um orkuskipti og stefnir að því að skipta út jarðefnaeldsneyti fyrir rafmagn og vetni, sem er stórt skref í átt að kolefnishlutleysi almenningssamgangna.
- Markmið 7: Sjálfbær orka – Með áherslu á aukna notkun endurnýjanlegrar orku og bættu orkunýtingu í rekstri, stuðlar Strætó að því að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum samgangna. Innleiðing raf- og vetnisvagna í flota fyrirtækisins er hluti af stefnu þess um að nýta hreinni orkugjafa og stuðla að sjálfbærari samgöngulausnum til framtíðar.

Starfsmanna- og jafnréttismál

Strætó bs. leggur mikla áherslu á mannauðsmál og hefur mótað stefnu sem miðar að því að skapa eftirsóknarverðan vinnustað með sterka liðsheild. Félagið hefur jafnlaunavottun frá Versa vottun, sem staðfestir að jafnlaunakerfi þess samræmist kröfum staðalsins ÍST 85:2012. Þetta undirstrikar skuldbindingu Strætó til að vinna gegn kynbundnum launamun og stuðla að jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði.

Í mannauðsstefnu Strætó er lögð áhersla á að laða að og halda í hæfileikaríkt starfsfólk með viðeigandi menntun og hæfni. Félagið stuðlar að jákvæðu og fjölskylduvænu starfsumhverfi með sveigjanlegu vinnufyrirkomulagi og fjölbreyttum störfum. Þjálfun og símenntun starfsmanna eru í forgrunni til að tryggja faglega þjónustu og starfsánægju.

Strætó hefur einnig sett sér jafnréttisstefnu sem tryggir að ekki sé mismunað á grundvelli kyns eða annarra ómálefnalegra þátta við launaákvæðanir og fríðindi. Þetta er í samræmi við lög nr. 150/2020 um jafnan rétt kynjanna og lög nr. 86/2018 um jafna meðferð á vinnumarkaði.

Strætó er fjölmenningarfyrirtæki með starfsfólk af 24 þjóðernum og leggur áherslu á jafnræði og fjölbreytileika. Upplýsingagjöf og fræðsla eru aðgengileg á nokkrum tungumálum, og hefur íslenskunám verið í boði frá 2014. Árið 2024 innleiddi Strætó íslenskuappið Bara tala til að styðja við málakunnáttu starfsmanna.

Strætó fylgir markvissri þjálfunaráætlun fyrir nýja starfsmenn sem tryggir faglega aðlögun og stuðlar að öflugri starfsþróun. Þjálfunar- og fræðslufulltrúar bera ábyrgð á framkvæmd hennar og veita markvissa fræðslu og leiðsögn í samstarfi við starfsfólk.

Þjálfunarteymið er fjölþjóðlegt, sem hefur reynst vel í miðlun þekkingar og aðlögun nýrra starfsmanna. Lögð er áhersla á hagnýta þjálfun, öryggismál og þjónustugæði, auk þess sem nauðsynlegar upplýsingar eru veittar á helstu tungumálum starfsmanna.

Með reglulegri endurskoðun og umbótum á þjálfunaráætluninni tryggir Strætó að nýir starfsmenn fá yfirgripsmikla undirbúningsþjálfun í samræmi við stefnu fyrirtækisins og síbreytilegar þarfir almenningsgangna.

Ítarlegri upplýsingar um starfsemi Strætó, þar á meðal sjálfbæriskýrslu, má finna á heimasíðu félagsinsS.

Undirritunarsíða

Andri Steinn Hilmarsson

Dóra Björt Guðjónsdóttir

Hrannar Bragi Eyjólfsson

Kristín María Thoroddsen

Magnús Örn Guðmundsson

Örvar Jóhannsson

8445690
Jón Sturla Jónsson

Jóhannes Svavar Rúnarsson